

PREHLAD VYBRANÝCH ROZHODNUTÍ ÚSTAVNÉHO SÚDU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

za obdobie máj 2011
III. senát

Nálezy:

spisová značka	III. ÚS 188/2010
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhované
dátum rozhodnutia	25. januára 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 a 2. Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 SŽ 64/2009 z 11. marca 2010, ku ktorému malo dôjsť „nesprávnym postupom pri uplatnení zákona v správnom súdnictve“. Sťažovateľka tvrdila, že najvyšší súd v konaní o jej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia B. (ďalej len „n.“) č. GUV-1/2009-80 zo 7. augusta 2009 (o zamietnutí námietky zaujatosti Ing. M. B.) namiesto toho, aby poskytol ochranu jej základnému právu na „prejednanie veci pred nezávislým a nestranným orgánom“ podliehajúcemu čl. 46 ods. 1 ústavy, konanie o jej žalobe podľa § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku zastavil, čím nadradil formálnu ochranu ústavnosti nad materiálnu ochranu.
ratio decidendi	Ústavný súd poukázal na skutočnosť, že nie každé rozhodnutie správneho orgánu má povahu individuálneho správneho aktu. Rozhodnutie o vylúčení pracovníka správneho orgánu, keďže má povahu úkonu, ktorým sa upravuje postup správneho orgánu, posúdil najvyšší súd ako rozhodnutie procesnej povahy. V žiadnom prípade nejde o rozhodnutie meritérne, ktoré by zasahovalo priamo do subjektívnych práv sťažovateľky ako dohliadaného subjektu. Takáto klasifikácia je podľa názoru ústavného súdu v súlade s teóriou správneho práva a aj so súčasnou judikatúrou najmä českého Najvyššieho správneho súdu, ktorú si osvojil aj najvyšší súd. Samotný zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len „zákon o dohľade nad finančným trhom“) v § 7 ods. 5 uvádza, že na rozhodovanie o námietke zaujatosti sa nevzťahujú ustanovenia o konaní pred Národnou bankou Slovenska podľa tohto zákona a osobitných zákonov, ani všeobecné predpisy o správnom konaní. Nemožno ho považovať za rozhodnutie vydávané v správnom konaní a samostatne ho nemožno napadnúť opravným prostriedkom. Rozhodnutie o vylúčení alebo nevyvúčení pracovníka správneho orgánu z konania vo veci má zmysel, ak ide o postup, ktorý predchádza rozhodnutiu vo veci samej, teda k prijatiu individuálneho správneho aktu hmotnoprávnej povahy. Len v tom prípade je podľa názoru ústavného súdu splnená podmienka na podanie žaloby k príslušnému súdu a napadnutie skutočnosti, že vo veci rozhodovala zaujatá osoba. Ústavný súd k veci dodal, že v rámci výkonu dohľadu vo verejnej správe samotní pracovníci poverení týmto výkonom ani nevydávajú rozhodnutia, ktoré možno posúdiť ako individuálny správny akt hmotnoprávnej povahy. V zmysle § 8 ods. 2 písm. c) zákona

	<p>o dohľade nad finančným trhom vyhotovujú osoby poverené výkonom dohľadu, písomný protokol o vykonanom dohľade na mieste, príp. vyhotovujú priebežné alebo čiastkové protokoly. Ide o zápis skutkových zistení, vyplývajúcich z vykonaného dohľadu, a nie o rozhodnutia, ktorými by sa záväzne určovali práva a povinnosti dohliadaného subjektu. O rozhodnutí zasahujúcom do práv dohliadaného subjektu možno uvažovať, len ak by sťažovateľke bola uložená konkrétna povinnosť. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie o vylúčení alebo nevylúčení pracovníka vykonávajúceho dohľad, nie je natoľko závažné, aby ho bolo nevyhnutné preskúmať, pretože jeho výsledok nemôže relevantným spôsobom zasiahnuť do práv, právom chránených záujmov a povinností dohliadaných subjektov, je posúdenie rozhodnutia o námietke zaujatosti ako úkonu procesného, ktorý je ex lege vylúčený zo súdneho prieskumu ústavne konformné.</p> <p>Ústavný súd ďalej uviedol, že rozhodnutie o námietke zaujatosti podľa § 7 ods. 5 zákona o dohľade nad finančným trhom sa netýka základných práv a slobôd. Pri vykonávaní dohľadu na mieste n. nejde o prípad, keď by sa sťažovateľka domáhala svojho práva na inom orgáne v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy. Preto nemôže byť ani porušené jej právo domáhať sa práva na nezávislom a nestrannom orgáne Slovenskej republiky. S poukazom na uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že predmet konania nemožno vyhodnotiť ako rozhodnutie správneho orgánu v zmysle ustanovenia § 244 ods. 3 OSP, a konanie zastavil, pretože žaloba bola podaná proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmania súdom.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru (rozhodnutie n. treba považovať za procesné rozhodnutie) vo veci sťažovateľky nebolo možné považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda najvyšší súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľky „nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva“. Ústavný súd konštatoval, že zastavením konania o žalobe sťažovateľky nedošlo k odmietnutiu súdneho preskúmania jej žaloby, pretože k nej môže dôjsť v rámci žaloby o preskúmanie zákonnosti zásahu do práv sťažovateľky (podobne II. ÚS 393/2010, II. ÚS 458/2010).</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že vyššie uvedené základné právo sťažovateľky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky porušené nebolo.</p> <p>K nálezu je pripojené odlišné stanovisko sudcu Ľubomíra Dobríka.</p>
<p>požitie odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESJP a iných súdov</p>	<p>II. ÚS 393/2010, II. ÚS 458/2010</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 363/2010</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ľubomír Dobřík</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – nevyhované</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>8. februára 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovatelia, v procesnom postavení navrhovateľov, vo svojej sťažnosti namietali porušenie svojich vyššie uvedených práv rozsudkom najvyššieho z 19. mája 2010 v konaní v rámci správneho súdnictva.</p> <p>Sťažovatelia v sťažnosti poukázali na to, že 3. mája 1988 ich právny predchodca predal Československému štátu na účely stavby „OS Družba v R.“ pod hrozbou vyvlastnenia pozemkov charakterizovaných ako lúka a role, ktorých cena bola určená v tom čase platnou vyhláškou Slovenského cenového úradu č. 129/1984 Zb. o cenách stavieb, pozemkov, porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a o náhradách za dočasné užívanie pozemkov (ďalej len „vyhláška“) na 0,40 Kčs za 1 m², hoci predmetné pozemky boli zmenené na stavebné už v geometrickom pláne č. 243-3603-066-87 z 12. januára 1988.</p> <p>Sťažovatelia v sťažnosti tvrdili, že obidve podmienky na navrátenie vlastníctva do ich</p>

	<p>vlastníctva (t. j. že kúpna zmluva, ktorú podpísal ich právny predchodca 3. mája 1988, bola uzavretá v tiesni a tiež za nápadne nevýhodných podmienok) boli splnené, a nesúhlasia v tomto smere v časti s konečným právnym názorom najvyššieho súdu, ktorým sa „nestotožnil s názorom správneho orgánu ako aj súdu prvého stupňa pokiaľ posudzovali tieseň, avšak plne sa stotožnil s ich názorom ohľadne nápadne nevýhodných podmienok“.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd uviedol, že Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí zaujal toto stanovisko: <i>„Pokiaľ sťažovatelia navrhovatelia, resp. ich právny predchodca v správnom konaní tvrdili, ako aj tvrdili v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu správneho orgánu a v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa, že pôvodný vlastník Ing. J. M. podpísal zmluvu v tiesni, pretože bol štátom obmedzený v slobode rozhodovania a postupom štátu bol prinútený podpísať zmluvu, odvolací súd na ich tvrdenia prihliadol napriek tomu, že tieseň charakterizovali všeobecne bez konkrétnych údajov a dôkazov a to vzhľadom k tomu, že v súvislosti s určitým politickým nátlakom existujúcim v rokoch 1948 až 1989, ktorým štát a štátne orgány pôsobili na fyzickú osobu ako vlastníka do takej miery, že tento urobil vo vzťahu k svojmu majetku taký právny úkon, ktorý by v právnom štáte inak neurobil.</i></p> <p><i>Pokiaľ ide o ďalšiu zákonnú podmienku podľa § 3 ods. 1, písm. j) reštitučného zákona, a to, že kúpna zmluva bola podpísaná za nápadne nevýhodných podmienok, odvolací súd poukázal na to, že pri skúmaní naplnenia znakov nápadne nevýhodných podmienok treba vždy starostlivo skúmať, či ide o nevýhodnosť takej intenzity, že ju možno kvalifikovať ako nápadnú voči stavu, ktorý existoval v dobe uzavretia kúpnej zmluvy vzhľadom k podmienkam vtedy obvyklým. Ani podľa názoru odvolacieho súdu zo skutkových okolností v danej veci nevyplývalo, že by kúpna zmluva bola uzavretá za nápadne nevýhodných podmienok, pretože kúpna cena za odpredávané pozemky bola určená na základe cenového predpisu platného v čase uzavretia zmluvy a to vyhlášky č. 129/1984 Zb. spôsobom a vzhľadom k podmienkam obvyklým v čase uzavretia kúpnej zmluvy, dôkazom o čom bol aj znalecký posudok č. 7/2008 zo dňa zo dňa 8. 2. 2008 vyhotovený znalcom Ing. Š. B. Nebolo možné považovať za nápadne nevýhodné podmienky ani to, že predmetné nehnuteľnosti boli štátom vykupované za účelom výstavby a hodnota za ne bola stanovená 0,40.-- Kčs, pretože predmetnou kúpnu zmluvou boli odpredávané nehnuteľnosti, ktoré mali v čase uzatvárania tejto zmluvy charakter roľa a lúka. Vzhľadom na uvedené aj podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci teda neboli kumulatívne splnené obidve zákonné podmienky ustanovené v § 3 ods. 1, písm. j) reštitučného zákona, a to, že právny predchodca navrhovateľov kúpnu zmluvu uzatvoril v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok...</i></p> <p><i>... podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom rozhodnutie správneho orgánu potvrdil, rozhodol vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom, a preto odvolací súd rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1 potvrdil.“</i></p> <p>Ústavný súd konštatoval, že z rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť a jeho závery možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné. V okolnostiach daného prípadu sa najvyšší súd primerane a jasne vysporiadal s otázkou, že kúpna zmluva právnych predchodcov sťažovateľov nebola uzavretá za „nápadne nevýhodných podmienok“ a určená cena nehnuteľností vychádzala aj zo znaleckého posudku podľa vtedy platnej právnej normy, pričom práve tieto skutočnosti boli podstatné a rozhodujúce pre rozhodnutie najvyššieho súdu v tejto veci. Ústavný súd tiež konštatoval, že procesný postup najvyššieho súdu bol v súlade s procesným kódexom a aj s ústavnými princípmi zakotvenými v ústave a jeho konečné závery k interpretácii zákonov vzťahujúcich sa na danú vec nevykazovali znaky svojvoľnosti a arbitrážnosti. Vychádzajúc z týchto zistení preto ústavný súd napokon rozhodol, že rozsudkom najvyššieho súdu nebolo porušené základné právo sťažovateľov vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESEP a iných súdov</p>	

spisová značka	III. US 277/2010
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	16. februára 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	<p>Krajský súd v právnej veci sťažovateľky vyhovel jej návrhu na vydanie zmenkového platobného rozkazu, ktorý ponechal v platnosti rozsudkom. O trovách konania rozhodol krajský súd samostatným uznesením. Proti uvedenému rozsudku a uzneseniu krajského súdu podal odporca odvolanie, na základe ktorého najvyšší súd ako súd odvolací uznesením zrušil obe prvostupňové rozhodnutia a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Uvedené uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 12. februára 2009.</p> <p>Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu podala sťažovateľka dovolanie a navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. V dovolaní sťažovateľka uviedla, že v odvolacom konaní nerozhodoval zákonný sudca v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol.</p> <p>Na základe uvedeného sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv predmetných uznesením Najvyššieho súdu.</p>
ratio decidendi	<p>Ústavný súd uviedol, že tvrdenia sťažovateľky o porušení jej základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi v okolnostiach posudzovaného prípadu boli argumentačne spojené s prípadným porušením práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi je v ňom implikované. Zároveň základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi nachádza spoločného menovateľa v ústavou požadovanej kvalite súdnej ochrany, ktorú zastrešuje práve čl. 46 ods. 1 ústavy formulujúci základné právo na súdnu ochranu. Ústavný súd preto pristúpil najprv k preskúmaniu namietaného porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.</p> <p>Ústavný súd s odvolaním sa na ustanovenia §3 ods. 3, ods. 4 a § 50 ods. 1 zákona o súdoch uviedol, že v dotknutom senáte po zmenách rozvrhu práce boli traja predsedovia senátu a jedna dočasne pridelená členka senátu na výkon funkcie sudcu, teda zavedenými opatreniami nastala v tomto senáte situácia, že bol v ňom nadpočet členov senátu o jedného sudcu, pričom zásady na určenie zloženia senátu v jednotlivých prípadoch (s ohľadom na nadpočet členov senátu) nebol rozvrhom práce ani jeho zmenami určené.</p> <p>Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia pri posúdení námietky sťažovateľky, že v odvolacom konaní nerozhodoval zákonný sudca, sa zaoberal najmä otázkou, či JUDr. K. bola, alebo nebola v predmetnej veci zákonnou sudkyňou. K okolnostiam odôvodňujúcim zmenu v zložení senátu na prvom a druhom pojednávaní v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že „podľa čl. II ods. 9 rozvrhu práce, predseda senátu organizuje a riadi prácu senátu... JUDr. A. P. poverená riadením senátu bola preto oprávnená určiť JUDr. K. za členku senátu v prejednávanej veci“.</p> <p>Predseda najvyššieho súdu v písomnom vyjadrení z 25. októbra 2010 k namietanej zmene zloženia senátu najvyššieho súdu uviedol: „Stotožňujem sa so záverom dovolacieho senátu, že obsadenie senátu, ktorý rozhodoval v odvolacom konaní bolo v súlade s rozvrhom práce a vo veci rozhodovali zákonní sudcovia. K prípadným úvahám, či postupom prvej predsedníčky senátu nedošlo k odňatiu účastníka zákonnému sudcovi, sa žiada poznamenať, že JUDr. P. vec žiadnemu z pôvodne určených členov senátu neodňala, ale v senáte nahradila sama seba iným členom senátu.“</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu súčasťou základného práva na zákonného sudcu je i zásada prideľovania súdnej agendy a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce. Medzi požiadavky kladené na rozvrh práce podľa čl. 48 ods. 1 ústavy patrí tiež predvídateľnosť a transparentnosť obsadenia súdu, respektíve senátu vrátane zastupovania vo vzťahu k účastníkom konania.</p>

Ústavný súd uviedol, že zo zákonného vymedzenia zákonného sudcu okrem iného vyplýva aj to, že sa zaň považuje každý člen senátu, ktorý bol rozvrhom práce, prípadne jeho dodatkami pridelený do konkrétneho senátu.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatoval, že sudkyňa JUDr. Z. K. bola zákonnou sudkyňou, keďže bola opatrením predsedu najvyššieho súdu pridelená do senátu 5 O najvyššieho súdu (ďalej len „senát“). Toto opatrenie predsedu najvyššieho súdu bolo vydané v súlade s platným rozvrhom práce najvyššieho súdu.

Ústavný súd ďalej uviedol, že vzhľadom na nadpočet členov senátu bolo zloženie senátu v konkrétnom prípade v rukách predsedníčky senátu uvedenej pod č. 1, ktorou bola JUDr. A. P., ktorá ako predsedníčka senátu uvedená pod č. 1 mala právo organizovať a riadiť prácu senátu, a teda aj určiť zloženie senátu pre konkrétnu vec pridelenú na rozhodnutie do senátu, ako to uskutočnila v posudzovanom prípade (podľa čl. II ods. 9 rozvrhu práce predsedu senátu organizuje a riadi prácu senátu. Ak je v senáte viac predsedov, organizuje prácu ten, ktorý je uvedený pod číslom jeden zloženia senátu.).

Ústavný súd ďalej poukázal na skutočnosť, že k zmene zloženia senátu v posudzovanom prípade nedošlo na základe zastúpenia sudcu, ale de facto jeho nahradením iným členom toho istého senátu. Keďže všetci sudcovia, ktorí v posudzovanej veci rozhodovali, boli podľa platného rozvrhu práce súdu členmi príslušného senátu určeného na rozhodnutie vo veci a k zmene zloženia senátu došlo v súlade s platným rozvrhom práce súdu, ústavný súd bol toho názoru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd nemohol považovať napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nesúladne so základným právom sťažovateľky nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

Sťažovateľka porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odvodzovala a odôvodňovala porušením základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. V sťažnosti argumentovala najmä tým, že najvyšší súd napadnutým uznesením „dovolanie odmietol“, čím jej „odmietol poskytnúť nielen hmotnoprávnu, ale aj procesnú ochranu jej práva na zákonného sudcu z dôvodu zákonnej absencie zákonného základu pre takúto ochranu“. Ďalším argumentom sťažovateľky bolo tvrdenie, že najvyšší súd „nepresvedčivo zdôvodnil“ zmenu zloženia senátu.

Ústavný súd sa s touto argumentáciou sťažovateľky nestotožnil a konštatoval, že najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol práve pre nesplnenie podmienky prípustnosti dovolania. Najvyšší súd v rámci odôvodnenia napadnutého uznesenia okrem iného vecne skúmal aj námietku sťažovateľky týkajúcu sa nesprávne obsadeného súdu a primeraným spôsobom sa s ňou vysporiadal. Na základe toho potom najvyšší súd dospel k záveru, že námietka sťažovateľky bola nedôvodná, a teda nebola splnená ani podmienka prípustnosti dovolania. Odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu tak poskytovalo dostatočný základ pre svoj výrok, preto napadnuté uznesenie nebolo možné považovať za svojvoľné, resp. arbitrárne, keďže najvyšší súd sa s námietkou sťažovateľky zaoberal a preskúmateľným spôsobom sa s ňou vysporiadal.

K zmene v rozvrhu práce, ktorého dôsledkom bola zmena v zložení senátu, došlo skôr, ako senát pristúpil k rozhodovaniu v preskúmvanej veci. Nebolo možné teda túto zmenu spájať ako účelovú, priamo sa viažucu na prerokúvané konanie.

Ústavný súd uviedol, že k zmene v zložení senátu došlo na základe právnej úpravy regulujúcej organizáciu práce súdu. Takýto postup je zákonný, a teda aj súladný s ústavou. Ani iná právna úprava, ktorá upravuje postup v konaní, t. j. Občiansky súdny poriadok, takýto postup nevylučuje. Opačne, je potrebné predvídateľným spôsobom zapojiť do činnosti súdu sudcov, ktorí sú dočasne pridelení na súd. Takýto postup spĺňa aj požiadavky Európskeho súdu pre ľudské práva zdôraznený vo veci Iwanczuk proti Poľskej republike č. 39279/05 (rozsudok zo 17. novembra 2009), keď posudzoval námietku porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Európsky súd pre ľudské práva zdôraznil, že nezávislosť súdnictva a právna istota uplatnenia právnych noriem vyžaduje osobitnú jasnosť uplatnených noriem v každej jednej veci a jasné záruky zaistenia objektívnosti a transparentnosti a predovšetkým zabránenie akéhokoľvek zdania svojvôle pri prideľovaní jednotlivých vecí sudcom.

Keďže ústavný súd konštatoval, že nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky nebyť odňatý zákonnému sudcovi zaručeného čl. 48 ods. 1 ústavy, pričom námietky sťažovateľky týkajúce sa porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.

	<p>1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli argumentačne späté a závislé od vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky nebyť odňatý zákonnému sudcovi, nebol splnený ani predpoklad dôvodnosti námietok sťažovateľky vo vzťahu k týmto jej právam.</p> <p>Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatoval, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu nedošlo ani k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ani k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.</p> <p>K nálezu je pripojené odlišné stanovisko sudcu Rudolfa Tkačíka.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov</p>	<p>Rozsudok EŠLP vo veci Iwanczuk proti Poľskej republike č. 39279/05 (rozsudok zo 17. novembra 2009)</p>

<p>spisová značka</p>	<p>III. ÚS 20/2011</p>
<p>sudca spravodajca</p>	<p>Ján Auxt</p>
<p>druh konania</p>	<p>čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb</p>
<p>druh rozhodnutia a spôsob vybavenia</p>	<p>nález – vyhovené</p>
<p>dátum rozhodnutia</p>	<p>29. marca 2011</p>
<p>dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv</p>	<p>čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
<p>skutkový stav a základné fakty</p>	<p>Sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv postupom a rozsudkom najvyššieho súdu z 24. júna 2010.</p> <p>Podľa sťažovateľa najvyšší súd ako súd dovolací pri výklade a aplikácii predovšetkým ustanovení § 15 a § 70a ods. 3 zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze a vyrovnaní“) „<i>nepostupoval správne, v dôsledku čoho porušil ústavné právo sťažovateľa zakotvené v čl. 46 ods. 1 Ústavy...</i>“.</p> <p>Predmetom súdneho konania vedeného pred krajským súdom bol návrh sťažovateľa na určenie neúčinnosti mandátnych zmlúv z 10. mája 1996 a zo 16. augusta 1996 voči konkurzným veriteľom úpadcu B., a. s., B. (ďalej len „B.“). Tieto mandátne zmluvy boli uzatvorené medzi spoločnosťou B. a spoločnosťou S., a. s., B. (ďalej len „S.“). Krajský súd rozsudkom zo 16. októbra 2008 návrhu sťažovateľa vyhovel a spoločnosti S. uložil povinnosť vrátiť do konkurznej podstaty sumu 10 000 000 Sk so 17 % úrokmí z omeškania až do zaplatenia.</p> <p>V odvolacom konaní najvyšší súd rozsudkom z 19. januára 2010 potvrdil rozsudok krajského súdu považujúc odvolanie žalovaného v napadnutej časti za nedôvodné. Odvolacie námietky spoločnosti S. spočívajúce v tvrdeniach, že sťažovateľ mal preukázať neplatnosť mandátnych zmlúv, považoval najvyšší súd za účelové z dôvodu, že sťažovateľ pri uplatnení nároku vychádzal z toho, že ide o platné mandátne zmluvy. Spochybnenie skutočnosti žalovaným, že úpadca na uzavretie zmluvy splnomocnil inú spoločnosť, pokiaľ úpadca vychádzal z toho, že ide o zmluvy platne uzavreté, považoval najvyšší súd v odvolacom konaní za právne irelevantné. Súčasne poukázal na nespornú skutočnosť, že žalovaný prijal plnenie v sume 10 000 000 Sk na základe napadnutých mandátnych zmlúv a v tom čase ani netvrdil, že ide o zmluvy neplatné.</p> <p>Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) z 11. mája 2010 najvyšší súd ako súd dovolací napadnutým rozsudkom rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom prvostupňového súdu zmenil tak, že žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy konania.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd uviedol, že zhodne s názorom najvyššieho súdu uvedeným v napadnutom rozsudku považoval aj ústavný súd v sťažovateľovom prípade za podstatný správny výklad ustanovení § 70a ods. 1 a 3 a § 15 zákona o konkurze a vyrovnaní č. 328/1991 Zb. v znení do 1. februára 1998 a od 1. februára 1998, na základe ktorých bola posúdená odporovateľnosť mandátnych zmlúv uzavretých 16. augusta 1996 a 10. mája 1996 medzi úpadcom B. a obchodnou spoločnosťou S.</p> <p>Podľa § 70a ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní konania začaté pred nadobudnutím</p>

účinnosti tohto zákona súd dokončí podľa doterajších právnych predpisov, ak ďalej nie je ustanovené inak.

Podľa § 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní ustanovenia § 4a, § 4b ods. 1, § 15, § 16, § 28 ods. 2, § 66a, § 66b, § 66c, § 66d, § 66e a § 66f sa vzťahujú aj na konania uvedené v odseku 1; právne účinky úkonov, ktoré nastali skôr, zostávajú zachované.

Ústavný súd ďalej s odvolaním sa na ust. § 15 ods. 1 a 2 zákona o konkurze a vyrovnaní a svoju predchádzajúcu judikatúru PL. ÚS 38/99, ako aj judikatúru bývalého Ústavného súdu Českej a Slovenskej federatívnej republiky PL. ÚS 78/92, uviedol, že konštatovanie najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku, ktoré má vyplývať z nálezu ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 38/99 a má byť v sťažovateľovej právnej veci právne relevantné, a síce, že § 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní „zakotvuje nepravú retroaktivitu, ktorá je prípustná avšak len v prípade ak nie je v rozpore s ochranou nadobudnutých práv“, však ústavný súd nepovažoval za správnu interpretáciu svojho rozhodnutia najvyšším súdom. Takto formulovaný právny názor ústavného súdu sa totiž v uvedenom náleze nenachádza. Ústavný súd rovnako považoval za potrebné podčiarknuť, že ústavný súd nálezhom sp. zn. PL. ÚS 38/99 nevyslovil nesúlad § 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní účinného od 1. februára 1998, teda toto ustanovenie bolo platné a účinné až do platnosti nového zákona o konkurze a vyrovnaní č. 7/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov a stále je aplikovateľné v už skôr začatých konkurzných konaniach.

Ústavný súd ďalej uviedol, že z obsahu rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že na predpoklady odporovateľnosti právnych úkonov bola v danom prípade použitá právna úprava do 1. februára 1998 (teda § 15 a § 16 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom pred 1. februárom 1998), a preto bolo možné súhlasiť so sťažovateľovým názorom, že najvyšší súd vlastne vôbec neaplikoval § 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní, pretože ten ustanovuje, že na konania začaté pred 1. februárom 1998 sa použije ustanovenie § 15 účinného po 1. februári 1998 s tým, že právne účinky úkonov, ktoré nastali skôr, mali zostať zachované.

Ústavný súd konštatoval, že všeobecné súdy v základnom, resp. v odvolacom konaní a ani najvyšší súd v dovolacom konaní nepovažovali za sporné, že právne úkony napadnuté odporovacou žalobou sťažovateľa bolo možné odporovať podľa právnej úpravy účinnej do 1. februára 1998. Právne sporná bola len otázka, či rozšírenie lehoty na podanie odporovacej žaloby, ktoré vyplýva zo zákona č. 12/1998 Z. z., ktorý menil a dopĺňal zákon o konkurze a vyrovnaní, bolo potrebné aplikovať aj na prípad sťažovateľa. Najvyšší súd vec právne uzavrel v tom smere, že ústavne neakceptovateľný by bol nielen taký výklad § 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní, ktorý by umožňoval na základe neskoršej právnej úpravy postihnúť stratou právnej účinnosti právne úkony uzavreté v súlade s právnou úpravou platnou v čase ich uzavretia, ale aj taký výklad, ktorým sa rozširuje samotná lehota na podanie odporovacej žaloby.

Ústavný súd sa však s postupom a výkladom § 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní najvyššieho súdu nestotožnil. Každá právna úprava prijatá zákonodarcom má svoj účel a význam. Zmyslom zmien právnej úpravy konkurzu a vyrovnaní (prijatých zákonom č. 12/1998 Z. z.) bolo okrem iného umožniť aj účinnejšie postihnutie právnych úkonov, ktoré boli uzavreté s úmyslom ukrátiť konkurzných veriteľov. Cieľom konkurzu je totiž dosiahnuť pomerné uspokojenie veriteľov z dlžníkovho majetku (§ 2 zákona o konkurze a vyrovnaní).

Ústavný súd uviedol, že nemožno súhlasiť s názorom vyplývajúcim z napadnutého rozsudku, že každá nepravá retroaktivita, ktorá sa dotýka nadobudnutých práv, je protiústavná. Z judikatúry ústavného súdu v skutočnosti vyplýva, že nadobudnutých práv sa môže nová právna úprava dotýkať. Nepravá retroaktivita je možná, ak to odôvodňujú „závažné dôvody všeobecného záujmu“ a ak prípadné zásahy ustanovené novou právnou úpravou rešpektujú aj princíp proporcionality (napr. PL. ÚS 67/07, tiež pozri článok Vavřovský P.: K rozsahu ochrany majetkových práv podle Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a k zákazu retroaktivity právních norem, Právní fórum 2005/3).

Ústavnosť nepravé retroaktivity právnej normy má pritom právomoc skúmať len ústavný súd v rámci konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ústavy. Najvyšší súd nemá právomoc rozhodovať o súlade ustanovení zákonov s ústavou (podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sú sudcovia pri výkone funkcie viazaní aj zákonom) a postup, ktorý najvyšší súd zvolil, bol v rozpore s princípom legality a príkazom aplikácie zákonných právnych noriem.

Ústavný súd konštatoval, že ak najvyšší súd považoval prípad za taký, ktorý bolo

potrebné subsumovať pod §70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní v časti za bodkočiarkou, ktorá znie: „právne účinky úkonov, ktoré nastali skôr, zostávajú zachované“, potom by malo odôvodnenie najvyššieho súdu obsahovať presvedčivé právne úvahy, ktoré právne účinky a ktorých právnych úkonov nastávajú skôr a musia zostať zachované, to všetko v kontexte s § 15 a § 16 zákona o konkurze a vyrovnaní a prípadným vysvetlením, kedy ide o právne účinky, ktoré už nastali do 1. februára 1998 (a majú zostať zachované) a ktoré mali nastať po 1. februári 1998. Ústavný súd uviedol, že za dostatočné odôvodnenie nemožno považovať jediné vetu týkajúcu sa tejto otázky uvedenú v rozsudku: „*Napokon samotné ustanovenie § 70a ods. 3 v poslednej vete stanovuje, že právne účinky úkonov, ktoré nastali skôr zostávajú zachované, teda tie, ktoré nastali pred 1. februárom 1998.*“

Ústavný súd ďalej uviedol, že sťažovateľ tiež poukázal na skutočnosť, že najvyšší súd rozhodol úplne opačne ako v inej veci sp. zn. 4 Obo 92/2000 z 30. júna 2000 publikovanej aj v odbornej literatúre (M. Ďurica: Zákon o konkurze a vyrovnaní, Poradca podnikateľa spol. s r. o., 2001, s.142 – 143). Ústavný súd uviedol, že podľa názoru ESLP je v rozpore s princípom právnej istoty, ktorý je zahrnutý v niekoľkých článkoch dohovoru a tvorí jeden zo základných elementov právneho štátu, situácia, keď najvyšší súd (ako zjednocovateľ rozdielnych právnych názorov) je sám zdrojom hlbokých a trvalých inkonzistencií (m. m. Beian v. Rumunsko, Baranowski v. Poľsko). Rozporné právne názory najvyššieho súdu na identické situácie sú tak v konečnom dôsledku spôsobilé podkopávať dôveru verejnosti v súdny systém (m. m. Sovtransavto Holding v. Ukrajina, ESLP). Z rozsudku ESLP Beian v. Rumunsko (č. 1) zo 6. decembra 2007 vyplýva, že rozdielna judikatúra v skutkovo rovnakých, prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou vnútroštátneho súdneho systému (v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva). K rozdielnej judikatúre prirodzene dochádza aj na úrovni najvyššej súdnej inštancie. Z hľadiska princípu právnej istoty je ale dôležité, aby najvyššia súdna inštancia pôsobila ako regulátor konfliktov judikatúry a aby uplatňovala mechanizmus, ktorý zjednotí rozdielne právne názory súdov v skutkovo rovnakých alebo podobných veciach. Podľa názoru ústavného súdu mal najvyšší súd vypracovaniu dôsledného a presvedčivého odôvodnenia napadnutého rozhodnutia venovať zvýšenú pozornosť. Najvyšší súd sa však žiadnym spôsobom nevyrovnal so svojou „rozchádzajúcou“ sa rozhodovacou činnosťou pri výklade a aplikácii príslušných ustanovení zákona o konkurze a vyrovnaní v znení po 1. februári 1998.

Ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd v okolnostiach prípadu neaplikoval znenie § 15 zákona o konkurze a vyrovnaní účinné od 1. februára 1998 (v zmysle § 70a ods. 3) s poukazom na rozpor so zásadou ochrany nadobudnutých práv. Pritom nemalo ísť o nové prípady právnych úkonov, ktoré by bolo možné odporovať (ako to zaviedlo nové znenie § 15 ods. 5 a 6 zákona o konkurze a vyrovnaní), v súvislosti s ktorými došlo k vysloveniu nesúlady § 70a ods. 2 s ústavou, ale o úkony, ktoré bolo možné odporovať aj pred účinnosťou zákona č. 12/1998 Z. z. K nadobudnutiu účinnosti tohto zákona (t. j. predĺžení lehoty, v ktorej možno odporovať právnomu úkonu v konkurznom konaní) došlo v danom prípade ešte počas trvania lehoty ustanovenej podľa zákona účinného do 1. februára 1998. Právny výklad podaný najvyšším súdom o nevyhnutnosti aplikácie § 15 zákona o konkurze a vyrovnaní v znení účinnom do 1. februára 1998 v sťažovateľovej veci však ani s poukazom na princíp právnej istoty a zásadu ochrany nadobudnutých práv neobstál, pretože bol v zjavnom rozpore so znením platnej a účinnej právnej normy (§ 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní). Ústavný súd považoval napadnutý rozsudok za svojvoľný, pretože nerespektoval ústavne akceptovaný princíp, podľa ktorého je možné výnimočne uplatniť aj retroaktívne ustanovenia zákona. Ústavný súd už v minulosti judikoval, že závažné dôvody všeobecného záujmu si môžu vyžadovať alebo odôvodniť prelomenie zásady zákazu spätnej pôsobnosti v prospech slobodnej tvorby právnej úpravy zo strany zákonodarcu (m. m. PL. ÚS 3/00). Aplikácia zásady ochrany nadobudnutých práv vyplývajúcej z princípu právnej istoty prichádza v prípade legislatívnych zmien do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, v ktorých by nimi mali byť dotknuté právne úkony uzavreté v súlade s platnou právnou úpravou v čase ich uzavretia, a to takým spôsobom, ktorý môže viesť k strate ich právnej účinnosti alebo platnosti.

Podľa ústavného súdu napadnutým rozsudkom najvyšší súd poprel účel a význam znenia použitých zákonných ustanovení, a tak porušil čl. 46 ústavy, pretože v sťažovateľovej veci nebola aplikovaná platná a účinná právna norma (§ 15 zákona o konkurze a

	<p>vyrovnaní v znení od 1. februára 1998), ktorá mala byť použitá podľa § 70a ods. 3 zákona o konkurze a vyrovnaní. V danom prípade nebola s poukazom na jej retroaktivitu a rozpor so zásadami ústavnosti vôbec použitá relevantná právna norma napriek tomu, že posúdenie ústavnosti právnych noriem patrí do právomoci ústavného súdu v konaní o súlade právnych predpisov. Rovnako najvyšší súd nevysvetlil ani odklon od predchádzajúcej judikatúry (uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obo 92/2000). Tieto skutočnosti samy osebe v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu, ako aj relevantnou judikatúrou ESELP založili v posudzovanom prípade súčasne dôvod na vyslovenie porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že vyššie uvedené práva sťažovateľa postupom a rozsudkom najvyššieho súdu z 24. júna 2010 porušené boli, predmetný rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESELP a iných súdov</p>	<p>PL. ÚS 38/99; PL. ÚS 78/92 bývalého Ústavného súdu Českej a Slovenskej federatívnej republiky; PL. ÚS 67/07; III. ÚS 274/07; PL. ÚS 3/00; Rozsduok ESELP vo veci Zielinski, Pradal, Gonzales a ďalší v. Francúzsko, ESELP – Veľká Komora, sťažnosti č. 24846/94 a č. 34165/96 až č. 34173/96, bod 59; Rozsudok ESELP vo veci Beian v. Rumunsko, Baranowski v. Poľsko; Rozsudok ESELP vo veci Sovtransavto Holding v. Ukrajina;</p>

spisová značka	III. ÚS 465/2010
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	5. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	<p>čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2, čl. 2 ods. 2, čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky čl. 11 ods. 1 a 4 Listiny základných práv a slobôd čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd</p>
skutkový stav a základné fakty	<p>Sťažovateľ sa v konaní vedenom pred okresným súdom a v odvolacom konaní pred krajským súdom, predmetom ktorého bolo rozhodovanie o návrhu sťažovateľa na odstránenie stavby – železných stĺpov v počte 27 ks v základoch uložených v zemi, ktoré sa nachádzajú na nehnuteľnosti sťažovateľa, a uvedenie terénu do pôvodného stavu. Tieto železné stĺpy mali byť postavené bez stavebného povolenia, kolaudačného rozhodnutia a súhlasu vlastníka pozemku, pričom sťažovateľovi majú brániť v jeho stavebných zámeroch. Okresný súd rozsudkom z 11. decembra 2009 návrh sťažovateľa zamietol, pričom svoje právne závery formuloval takto:</p> <p><i>„Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že vlastníkom predmetných stĺpov trolejbusového vedenia je v zmysle citovanej právnej úpravy nepochybne odporca, nakoľko stĺpy sú súčasťou jemu patriacej trolejovej dráhy a nemôžu byť samostatným predmetom občianskoprávných vzťahov. Súčasť veci je všetko, čo k tejto veci podľa jej povahy patrí a nemôže byť od nej oddelené, bez toho aby sa vec ako taká znehodnotila. Súčasť veci nie je preto samostatnou vecou v právnom zmysle. Vec a jej súčasť tvorí jedinú vec - celok podrobený jednému právnomu režimu. V dôsledku toho sa práva a povinnosti, ktorých predmetom je určitá vec, vzťahujú i na jej súčasť.</i></p> <p><i>V konaní bolo nepochybne preukázané, že podporné stĺpy sú súčasťou pozemnej komunikácie ako trolejovej dráhy. Samé osebe však nemôžu byť predmetom občianskoprávných vzťahov, a preto ani súd v tomto konaní nemohol vyhovieť podanému návrhu.</i></p> <p><i>Z týchto dôvodov súd sa bližšie už nezaoberal právnou argumentáciou účastníkov</i></p>

	<p><i>konania. Tým by sa súd zaoberal len v prípade, že v petite žaloby by bolo aj odstránenie pozemnej komunikácie ako dráhy, súčasťou ktorej sú podporné stĺpy. Tento záver vyplýva aj z rozhodnutia NS SR č. 4/92, pričom osobitný zákon (zákon o dráhach) v danom prípade neustanovuje žiadne výnimky z tejto zásady.“</i></p> <p>Krajský súd v odvolacom konaní rozhodol vo veci rozsudkom z 19. mája 2010, v ktorom uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje aj správnosť všetkých jeho výrokov.</p> <p>Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv predmetným rozsudkom krajského súdu z 19. mája 2010.</p>
<p>ratio decidendi</p>	<p>Ústavný súd uviedol, že judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument strany. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie kľúčový, vyžaduje sa osobitná odpoveď práve na tento argument (Georgidias c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzko z 19. februára 1998). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné. Ústavný súd s odvolaním sa na túto judikatúru, ako aj na §157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku konštatoval, že dôvody krajského súdu, ktoré viedli k zamietnutiu návrhu boli podľa názoru ústavného súdu nedostatočné a nepresvedčivé. Ústavný súd ďalej uviedol, že z jeho judikatúry vyplýva, že výklad právneho predpisu nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva. Medzera v právnej úprave nemôže mať za následok porušenie základného práva sťažovateľa garantovaného v ústave. V takomto prípade je potrebné použiť taký výklad, ktorý by základné právo nielenže neporušoval, ale naopak garantoval (II. ÚS 31/04). Vlastnícke právo každej osoby má rovnaký zákonný obsah a požíva ochranu bez ohľadu na to, či ide o štát, právnickú osobu, obec alebo fyzickú osobu (III. ÚS 101/08).</p> <p>Ústavný súd uviedol, že okrem právneho názoru, že sa nemožno domáhať odstránenia jednotlivých súčastí stavby, sa krajský súd nevysporiadal s otázkou, či môže osoba, do ktorej vlastníckeho práva k pozemku čiastočne zasahuje neoprávnená stavba iného vlastníka, domáhať sa s úspechom odstránenia celej stavby, ktorá vo zvyšnej časti stojí na pozemku iného vlastníka, ktorý dokonca môže byť totožný s osobou vlastníka neoprávnenej stavby. Krajský súd vo svojom rozhodnutí vôbec nevysvetlil, ktoré z podmienok uvedených v § 136 Občianskeho zákonníka neboli splnené, a preto nebolo v danom prípade označené ustanovenie aplikované. Z okolností prípadu taktiež vyplývalo, že zvyšná časť trolejbusovej dráhy bola zriadená na pozemku vo vlastníctve žalovaného, kde je postavená miestna komunikácia, a po ktorej je vedená aj uvedená trolejbusová dráha. Vzhľadom na uvedené preto konaním o návrhu na odstránenie 27 železných stĺpov, ktoré sú súčasťou trolejbusovej dráhy, zasahujúcich do vlastníckeho práva sťažovateľa nemohli byť dotknuté práva tretej osoby nezúčastnenej v konaní. V tomto kontexte ústavný súd poznamenal, že platný Občiansky zákonník priznáva v § 126 vlastníčkovi právo na ochranu jeho vlastníckeho práva proti každému, kto do jeho vlastníckeho práva zasahuje. Ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka dokonca priznáva vlastníčkovi pozemku právo odstraňovať aj súčasti inej veci, ktoré do jeho vlastníckeho práva užívať pozemok zasahujú (konkrétne ide o právo vlastníka susedného pozemku odstraňovať časti porastu presahujúce na jeho pozemok).</p> <p>Podľa názoru ústavného súdu ani judikatúra aplikovaná krajským súdom v sťažovateľovej veci sa netýkala podmienok, za ktorých možno na úkor ochrany vlastníckeho práva k pozemku priznať právnu ochranu neoprávnenej stavbe. K rozsudku Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3 Cz 3/90 z 31. januára 1990, na ktorý v danej veci odkázal okresný súd vo svojom rozsudku z 11. decembra 2009, ústavný súd poznamenal, že sa vo svojich záveroch nedotýka práva vlastníka pozemku na odstránenie častí stavby, ktorá neoprávnene zasahuje do pozemku iného vlastníka, ale obsahuje najmä výklad ustanovenia § 120 Občianskeho zákonníka týkajúci sa pojmu súčasť veci.</p> <p>Krajský súd v napadnutom rozsudku nedal žiadnu odpoveď na kľúčové argumenty sťažovateľa, že do jeho pozemku zasahuje stavba zriadená bez stavebného povolenia a bez jeho súhlasu, vôbec sa nezaoberal neoprávnenosťou zásahu do sťažovateľovho vlastníckeho práva a ani spôsobom, ako je možné sťažovateľovo vlastnícke právo chrániť, resp. ako je možné usporiadať pomery medzi odporcom a sťažovateľom, pričom ústavný súd poznamenal, že platné hmotné právo upravuje viacero možností usporiadania pomerov medzi účastníkmi konania, pri ktorých nemusí dôjsť k reálnemu odstráneniu</p>

	stavby. Keďže sa krajský súd v napadnutom rozsudku z 19. mája 2010 nezaoberal aj právom sťažovateľa na ochranu jeho vlastníckeho práva k pozemku spočívajúceho v práve na odstránenie stavby neoprávnene zriadenej na cudzom pozemku podľa § 136 Občianskeho zákonníka, poprel tým zmysel a podstatu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ktoré zahŕňa aj právo každého vlastníka na právnu ochranu jeho vlastníckeho práva bez ohľadu na to, kto by bol týmto oprávneným subjektom. Z uvedeného vyplýva, že krajský súd zaťažil svoje rozhodnutie arbitrážnosťou, ktorá je dôvodom na zásah ústavného súdu vo veci. Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že vyššie uvedené práva sťažovateľa rozsudkom krajského súdu z 19. mája 2010 porušené boli, rozsudok krajského súdu z 19. mája 2010 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, ESLP a iných súdov	II. ÚS 31/04 III. ÚS 101/08 Rozsudok ESLP vo veci Georgidias c. Grécko z 29. mája 1997; Rozsudok ESLP vo veci Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998;

spisová značka	III. ÚS 390/2010
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	13. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka je účastníčkou „konania o mimoriadnom dovolaní vedenom na Najvyššom súde SR pod sp. zn. I M Obdo V22/2008“. V dvoch sťažnostiach doručených ústavnému súdu 21. septembra 2010 a 27. septembra 2010, ktoré boli spojené na spoločné konanie, sťažovateľka namietala nezákonné zloženie senátu najvyššieho súdu, ktorý mal rozhodnúť v označenom mimoriadnom dovolacom konaní. Predseda najvyššieho súdu totiž podľa jej názoru v rozpore so zákonom „a inými predpismi, ktoré sa na túto situáciu vzťahujú“, svojimi opatreniami uskutočnil zmeny v obsadení senátu O-V. V roku 2009 došlo k nahradeniu členiek predmetného senátu najvyššieho súdu JUDr. Z. Ď. a JUDr. J. Z. sudkyňami JUDr. A. P. a JUDr. D. L. V roku 2010 bol zas člen senátu najvyššieho súdu JUDr. D. nahradený JUDr. K. P. V posudzovaných prípadoch podľa sťažovateľky „neexistuje zákonný dôvod na zmenu zloženia senátu najvyššieho súdu v tejto veci“, pričom opatreniami predsedu najvyššieho súdu nemožno meniť platné rozvrhy práce najvyššieho súdu a jeho postup bol v rozpore s ustanovením § 50 ods. 2 písm. d) zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) v rozpore s dotknutými ustanoveniami rozvrhov práce, „a teda aj s čl. 48 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...“. Na základe uvedeného sťažovateľka vo svojich sťažnostiach namietala porušenie jej vyššie uvedených práv v konaní vedenom pred najvyšším súdom pod sp. zn. I M Obdo V 22/2008 opatrením predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. septembra 2009 o zmene rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 a opatrením predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. augusta 2010 o zmene rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2010.
ratio decidendi	Ústavný súd uviedol, že podľa jeho ustálenej judikatúry zákonným sudcom je sudca (samosudca alebo člen senátu) miestne, vecne a funkčne príslušného súdu, ktorý má vo veci konať podľa rozvrhu práce prijatého v súlade so zákonom (pozri napr. I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01). Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte (III. ÚS 46/04). Ústavný súd je toho názoru, že základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi bytostne ovláda celé konanie všeobecného súdu vo veci konkrétneho účastníka. Rešpektovanie

	<p>tohto základného práva v individualizovanom súdnom konaní tak determinuje nielen ústavnú akceptovateľnosť súdneho rozhodnutia ako zásadne inter partes záväzného právno-aplikačného úsudku konajúceho súdu o predmete konania, ale aj ústavnú kvalitu samotného procesného postupu všeobecného súdu tvoreného jednotlivými procesno-právnymi úkonmi súdu.</p> <p>Sťažovateľka spôsobom pre ústavný súd záväzným (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde) určila, že zásahom, ktorým malo dôjsť k porušeniu jej označených práv, boli opatrenia predsedu najvyššieho súdu o zmenách v rozvrhoch práce najvyššieho súdu. Obe opatrenia nadobudli účinnosť v priebehu konania sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že pri posudzovaní spôsobilosti predmetných opatrení zasiahnuť do označených práv sťažovateľky, možno až po rozhodnutí vo veci samej jednoznačne zdefinovať, či konanie najvyššieho súdu bolo zaťažené vadou významnou z hľadiska základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, pretože až vtedy sa stáva nespochybniteľným a definitívnym zodpovedanie otázky, či meritóme rozhodnutie ovplyvňujúce hmotnoprávne postavenie jeho účastníkov bolo výsledkom konania a rozhodovania sudcu (alebo sudcov ako členov senátu) ustanoveného pre rozhodnutie prípadným nezákonným opatrením predsedu najvyššieho súdu o zmene rozvrhu práce najvyššieho súdu, a v akej miere sa prípadne taký sudca na konaní a rozhodovaní veci podieľal.</p> <p>Vtedy však už nemôže privodiť účinnú ochranu sťažovateľke konštatovanie porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi opatreniami predsedu najvyššieho súdu s ich následným zrušením, pretože také rozhodnutie by sa nijak nedotklo právoplatného, a teda pre strany sporu záväzného a vynútiteľného rozhodnutia vo veci. Účinnú ochranu základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny môže v takom prípade ústavný súd poskytnúť len prostredníctvom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcej voči meritómemu rozhodnutiu. V konaní ústavného súdu by potom bolo, prirodzene, rozhodujúcim posúdenie, či zákonné podmienky pre vydanie namietaných opatrení predsedu najvyššieho súdu boli splnené, či obsah týchto opatrení zodpovedá požiadavkám plynúcim zo základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi a či postup nezákonného sudcu v konaní najvyššieho súdu mal reálny vplyv na rozhodnutie vo veci.</p> <p>Ústavný súd tak dospel k záveru, že napadnuté opatrenia predsedu najvyššieho súdu o zmenách rozvrhov práce najvyššieho súdu neboli bez ďalšieho spôsobilé porušiť označené práva sťažovateľky, pretože samy osebe neimplikovali reálnosť vplyvu nimi ustanovených členov dovolacieho senátu najvyššieho súdu na konkrétny priebeh konania, a tak aj na rozhodnutie vo veci, ale predstavovali len jeden z viacerých predpokladov na vyvolanie takého vplyvu. Ústavný súd preto rozhodol, že v konaní vedenom pred najvyšším súdom pod sp. zn. 1 M Obdo V 22/2008 opatrením predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. septembra 2009 o zmene rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2009 a opatrením predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 3. augusta 2010 o zmene rozvrhu práce Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rok 2010 vyššie uvedené práva sťažovateľky porušené neboli.</p> <p>K nálezu je pripojené odlišné stanovisko sudcu Rudolfa Tkáčika.</p>
<p>použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov</p>	<p>I. ÚS 8/94, II. ÚS 15/96, II. ÚS 43/97, II. ÚS 47/99, III. ÚS 31/01 III. ÚS 46/04</p>

Nálezy – priet'ahy v konaní

spisová značka	III. ÚS 397/2010
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	25. januára 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ vo svojej s'ťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní o náhrade škody na zdraví, ktoré začalo jeho žalobným návrhom z 20. novembra 2001. Uvedené konanie nie je stále právoplatne ukončené.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, Ústavný súd konštatoval, že konanie o náhrade škody spôsobenej na zdraví tvorí súčasť štandardnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a obvykle nie je právne zložitá. Ústavný súd uznal čiastočnú faktickú zložitost' veci, ktorá spočívala vo vykonaní rozsiahlejšieho dokazovania, tieto skutočnosti mohli spôsobiť predĺženie konania, ale na druhej strane konštatoval, že žiadna faktická zložitost' sporu nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku (deväť rokov) konania v uvedenej veci aj so zreteľom na jej povahu, ktorá si vyžaduje osobitnú starostlivosť súdu o naplnenie účelu súdneho konania.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníka súdneho konania, ústavný súd zistil, že konanie sťažovateľa v tejto veci podstatne neovplyvnilo doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>3. Ohľadom kritéria postupu súdu Ústavný súd konštatoval, že neprehliadol aktivitu okresného súdu v tomto konaní, pretože určil až 18 termínov pojednávania, ale na druhej strane prevažnú časť nariadených pojednávania odročil. Ústavný súd zistil obdobia nečinnosti okresného súdu v celkovom trvaní viac ako 4 a pol roka. V ostatných obdobiach okresný súd síce priebežne konal, ale jeho činnosť bola veľmi neefektívna (napr. hoci už 31. marca 2006 okresný súd odročil pojednávanie na neurčito pre účely nariadenia znaleckého dokazovania, urobil tak znova aj 30. januára 2008, keď odročil pojednávanie pre účely pribratia znalca do konania, hoci medzitým sťažovateľ žiadal okresný súd o zaslanie uznesenia o ustanovení znalca).</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že v predmetnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom a tým aj k porušeniu vyššie uvedených práv sťažovateľa, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných priet'ahov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 2 000 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 380/2010
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o s'ťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	16. februára 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľky vo svojej s'ťažnosti namiatali porušenie ich vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní, predmetom ktorého je občianskoprávny spor o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, ktorý začal podaním žaloby sťažovateľiek ešte v júli 2004. Uvedené konanie nie je stále právoplatne ukončené.

ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by poukazovali na prípadnú právnu a skutkovú zložitú vec, ktorá by mohla ovplyvniť doterajšiu dĺžku konania.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd nezistil také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že sťažovateľky významnou mierou prispeli k predĺženiu predmetného konania.</p> <p>3. Ohľadom kritéria postupu súdu, ústavný súd uviedol, že okresný súd bol v spore v podstate nečinný viac ako 6 rokov, pričom vec nie je ešte od roku 2004 vôbec pripravená na rozhodnutie, preto ústavný súd nepovažoval za potrebné hodnotiť sporadické úkony okresného súdu, ak navyše okresný súd dosiaľ nevykonal na pojednávaniach žiadne dokazovanie a aj znalecké dokazovanie je stále len na začiatku.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní predmetné práva sťažovateľiek porušené boli, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľkám priznal finančné zadosťučinenie každej v sume 2 000 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 354/2010
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	2. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia vo svojej sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedeného základného práva postupom okresného súdu v konaní, predmetom ktorého je návrh na určenie neplatnosti darovacej zmluvy, kde sťažovatelia vystupujú ako navrhovatelia v prvom a druhom rade. Predmetný návrh bol okresnému súdu doručený 31. októbra 2003. Uvedené konanie nie je stále právoplatne ukončené.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že nejde o právne a fakticky zložitú vec.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd konštatoval, že aj sťažovatelia prispeli k predĺženiu posudzovaného konania z dôvodu, že podali množstvo návrhov (mnohokrát aj neodôvodnených, čo konštatoval aj krajský súd), o ktorých musel okresný súd rozhodovať, a po prípadnom podanom opravnom prostriedku aj krajský súd, čím sa konanie neúmerne predlžovalo. Ústavný súd ale v súlade so svojou judikatúrou dobu potrebnú na rozhodnutie o sťažovateľmi uplatnených procesných právach nezapočítal do doby zbytočných prieťahov v konaní okresného súdu (obdobne III. ÚS 242/03, IV. ÚS 218/04).</p> <p>3. Pri hodnotení kritéria postupu súdu, ústavný súd uviedol, že v jeho priebehu sa nevyskytli väčšie obdobia nečinnosti ako 9 mesiacov, ale okresnému súdu možno vytknúť najmä to, že počas celého doterajšieho konania konal neefektívne a nesústredene, v dôsledku čoho došlo k predĺženiu tohto konania. Ústavný súd konštatoval, že je z ústavnoprávneho hľadiska neprijateľné, aby právna neistota sťažovateľov v napadnutom konaní nebola odstránená ani po uplynutí viac ako sedem rokov od jeho začatia (m. m. napr. IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, III. ÚS 152/08, IV. ÚS 251/08).</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní predmetné základné právo sťažovateľov porušené bolo, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie každému v sume 1 500 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	IV. ÚS 260/04, IV. ÚS 127/08, III. ÚS 152/08, IV. ÚS 251/08

spisová značka	III. ÚS 455/2010
sudca spravodajca	Ľubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	15. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní, predmetom ktorého je rozhodovanie o jej návrhu na umorenie listiny (listinných akcií na meno). Predmetný návrh bol okresnému súdu doručený 4.9.2009. Uvedené konanie nie je stále právoplatne ukončené.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti vecí, ústavný súd konštatoval, že nejde o vec právne a fakticky zložitú.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníka súdneho konania, ústavný súd hodnotil správanie sťažovateľky ako účelové, a to z tohto dôvodu, že na jednej strane podala okresnému súdu návrh na umorenie listiny a na druhej strane podala Okresnému súdu Bratislava V žalobu „o určenie vlastníctva k listinným akciám na meno emitenta S. R., a. s.“, to znamená, že súbežne vedie dve konania, v ktorých uvádza navzájom si odporujúce tvrdenia (strata, resp. zničenie predmetných akcií c. existencia akcií a spor o ich vlastníctvo), čo popiera zmysel vedenia týchto konaní. Z týchto zistení vychádzal aj okresný súd, ktorý uznesením z 25. októbra 2010 návrh sťažovateľky zamietol.</p> <p>Ústavný súd uviedol, že takýto postup účastníka konania je v rozpore s cieľom Občianskeho súdneho poriadku vyplývajúcim z § 1, a teda že postupom súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní má byť zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.</p> <p>Uvedené skutočnosti zohľadnil ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.</p> <p>3. Pri hodnotení kritéria postupu súdu, ústavný súd zistil, že v posudzovanom konaní bol okresný súd nečinný v dvoch obdobiach po dobu 6 mesiacov a 9 mesiacov, čo spolu predstavovalo prieťahy v trvaní 1 roka a 3 mesiacov. Ústavný súd pri svojom rozhodovaní vzal do úvahy aj špecifický spôsob konania, ktorý predstavuje konanie o umorenie listín podľa § 185i a nasl. OSP, ako aj skutočnosť, že okresný súd po prvotných prieťahoch začal konať vo veci spôsobom, ktorý predpokladá procesná úprava konania pred súdom a smeroval k rozhodnutiu vo veci.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní predmetné práva sťažovateľky porušené boli a okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov. Sťažovateľke nepriznal finančné zadosťučinenie.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 191/2010
sudca spravodajca	Rudolf Tkáčik
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	15. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia, ktorí od 1. júla 1994 vystupovali v procesnom postavení navrhovateľov v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia, vo svojej sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v tomto konaní. Ku dňu rozhodovania

	o sťažnosti bolo predmetné konanie právoplatne skončené.
ratio decidendi	<p>Keďže ústavný súd už v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 120/08 posudzoval žalované konanie okresného súdu na základe sťažnosti odporcov, využil ústavný súd pri terajšom rozhodovaní relevantné skutkové poznatky získané v uvedenom súvisiacom prípade [§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 121 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“)].</p> <p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že argumentáciu predsedníčky okresného súdu o náročnosti žalovaného konania danej zmenami žalobných návrhov zo strany účastníkov konania považoval za nedôvodnú a zotrval na názore o právnej a skutkovej nenáročnosti posudzovaného konania.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd dospel k záveru, že správanie sťažovateľov prispelo k celkovej dĺžke konania, avšak iba v zanedbateľnej miere. Ústavný súd konštatoval, že procesný postoj sťažovateľov spôsobil len minimálne spomalenie konania, z hľadiska dĺžky celého konania (16 a pol roka) bolo možné „príspevok“ sťažovateľov k spomaleniu jeho priebehu hodnotiť ako zanedbateľný a pre posúdenie porušenia označených základných práv za takmer irelevantný.</p> <p>3. Postup okresného súdu ako tretie kritérium posúdenia porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zhodnotil ústavný súd ako postup, ktorý vykazoval zbytočné prieťahy. Pri hodnotení obdobia od začatia preskúmaného konania až do 17. marca 2009 ústavný súd hodnotil postup okresného súdu v zmysle záverov prijatých v rámci už spomínaného konania vedeného pod sp. zn. II. ÚS 120/08 (nález zo 17. marca 2009). V postupe okresného súdu sa vyskytli obdobia nečinnosti od 21. januára 1999 do 21. júna 1999 (päť mesiacov), od 20. októbra 1999 do 13. apríla 2000 (šesť mesiacov). Ústavný súd pritom ustálil, že postup okresného súdu po uvedenom dátume (po 17. marci 2009) už nemožno považovať za vykazujúci prieťahy. V tomto období okresný súd po skončení prerušenia konania plynulo vo veci konal a 4. februára 2010 vyhlásil meritómy rozsudok, ktorý bol následne krajským súdom potvrdený.</p> <p>Ústavný súd konštatoval, že posudzované konanie okresného súdu sa vyznačovalo procesnými nedostatkami, ktoré spočívali predovšetkým v neefektívnosti a nesústredenosti postupu okresného súdu a prispeli rozhodujúcou mierou k tomu, že právna istota sťažovateľov bola nastolená až po viac ako šesťnástich rokoch od uplatnenia ich práva na súde. Uvedené nedostatky vo svojom súhrne mali za následok porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie ich veci bez zbytočných prieťahov aj práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní predmetné práva sťažovateľov porušené boli a sťažovateľom priznal finančné zadosťučinenie každému v sume 1 500 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	II. ÚS 120/08

spisová značka	III. US 403/2010
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	29. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv postupom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Er/1060/2008 – (pôvodne vedenom pod sp. zn. 1 Er 288/02) a na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. BN – 1 Er/288/2002) v súvislosti s ich úkonmi pre dovolacie konanie. Pred okresným súdom prebieha uvedené exekučné konanie od augusta 2002 na základe návrhu oprávnenej S. B... proti povinnej (sťažovateľke) o vymożenie sumy 14 979 Sk s prísl..
ratio decidendi	1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že nejde o vec právne a

	<p>fakticky zložitú.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníka súdneho konania, ústavný súd na jednej strane konštatoval, že sťažovateľka využívala svoje oprávnenia dané jej procesnými predpismi a opakovane podávala aj sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, ale aj svojím správaním čiastočne prispela k predĺženiu napadnutého konania, keď jej úkony zbytočne predlžujú toto exekučné konanie, o čom svedčí to, že zatiaľ nie je rozhodnuté iba o návrhu súdneho exekútora na zastavenie exekúcie z dôvodu nemajetnosti sťažovateľky z januára 2008 a tiež o jej návrhu na vyhlásenie exekúcie za neprípustnú (zo septembra 2010), pretože okresný súd koná o jej procesných návrhoch v súvislosti s dovolacím konaním.</p> <p>3. Pri hodnotení kritéria postupu súdu, ústavný súd zistil obdobie úplnej nečinnosti okresného súdu v trvaní 31 mesiacov. Ústavný súd ďalej uviedol, že jeho činnosť bola aj neefektívna, pretože od 18. januára 2008, keď súdny exekútor doručil návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu nemajetnosti o tomto návrhu, ešte nerozhodol a spis predložil na rozhodnutie najvyššiemu súdu o dovolaní sťažovateľky až 18. novembra 2010.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní predmetné práva sťažovateľky porušené boli, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prietahov a sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 500 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	IV. ÚS 58/02

spisová značka	III. ÚS 26/2011
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – nevyhovené
dátum rozhodnutia	29. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedeného základného práva postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní o jeho dovolaní, ktorým napadol rozhodnutie krajského súdu ako súdu odvolacieho, ktorým zmenil rozhodnutie okresného súdu. Predtým okresný súd nevyhovел žalobe navrhovateľky, a potom krajský súd zmenil toto rozhodnutie v neprospech sťažovateľa ako odporcu v konaní.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že išlo o vec zložitejšiu, keďže predtým prvostupňový a odvolací súd vec inak právne posúdili. Táto okolnosť preto mohla ovplyvniť doterajšiu dĺžku konania pred najvyšším súdom.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníka súdneho konania, ústavný súd konštatoval, že sťažovateľ svojím správaním neprispel k predĺženiu doterajšej doby konania najvyššieho súdu.</p> <p>3. Pri hodnotení kritéria postupu súdu, ústavný súd konštatoval, že doba dovolacieho konania od 18. septembra 2009, keď bol spis okresného súdu predložený najvyššiemu súdu, až do 14. marca 2011, keď došlo k vyhláseniu rozhodnutia, ktorým najvyšší súd rozhodol o zamietnutí jeho dovolania (teda 17 mesiacov), bola ešte ústavne akceptovateľná. Podľa názoru ústavného súdu úkony najvyššieho súdu v inkriminovanom období smerovali k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa, čo je hlavným účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (II. ÚS 61/98), a jeho postup sa v tomto období zjavne nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné vzhľadom na predmet konania kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.</p> <p>V neposlednom rade Ústavný súd uviedol, že možno tiež zobrať do úvahy aj skutočnosť, že v danej veci o dovolaní sťažovateľa najvyšší súd navyše už rozhodol v merite veci 14. marca 2011 a následne rozhodnutie aj so spisom vrátil okresnému súdu.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom najvyššieho súdu v konaní predmetné základné právo sťažovateľa porušené nebolo.</p>

použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	II. ÚS 61/98
--	--------------

spisová značka	III. ÚS 33/2011
sudca spravodajca	Ján Auxt
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	29. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie jeho vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v dedičskom konaní, v ktorom bol dedičom.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že nejde o vec právne a fakticky zložitú.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníka súdneho konania, ústavný súd konštatoval, že sťažovateľ počas konania nepostupoval vždy podľa zásady vigilantibus iura (každý nech si stráži svoje práva). Ďalej konštatoval, že takisto aj neúčast' sťažovateľa na pojednávaní v roku 2002 a ani to, že nepodal žalobu o neplatnosť závetu (hoci žiadal okresný súd 18. júla 2001 o predĺženie lehoty), možno hodnotiť v neprospech sťažovateľa, pretože okresný súd konanie prerušil práve pre to, že sťažovateľ namietal v roku 2001 neplatnosť závetu poručiťky.</p> <p>3. Pri hodnotení kritéria postupu súdu vrátane postupu notára ako súdneho komisára v konaní o dedičstve, keďže jeho úkony sú úkonmi súdu, ktorými je možné spôsobiť zbytočné prieťahy v konaní (III. ÚS 47/00, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 3/05), ústavný súd predovšetkým poukázal na to, že trvanie napadnutého konania (viac ako 10 rokov) bolo už samo osebe celkom jednoznačne neprimerané. Ústavný súd konštatoval, že činnosť okresného súdu bola okrem toho aj neefektívna a v postupe okresného súdu v konaní zistil obdobia nečinnosti v trvaní spolu 69 mesiacov.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní predmetné práva sťažovateľa porušené boli, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EŠLP a iných súdov	III. ÚS 47/00, IV. ÚS 74/02, IV. ÚS 3/05

spisová značka	III. ÚS 418/2010
sudca spravodajca	Lubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	29. marca 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky
skutkový stav a základné fakty	Sťažovatelia, v procesnom postavení žalobcov, v sťažnosti namietali porušenie ich vyššie uvedeného základného práva postupom okresného súdu v konaní, predmetom ktorého je rozhodnutie o zapltenie náhrady škody proti žalovanej, ktorá bola podľa názoru sťažovateľov zodpovedná za smrť ich manželky a matky pri pôrode. Predmetné konanie začalo ich návrhom a ich právneho predchodcu z 19. septembra 1996.
ratio decidendi	1. Pokiaľ ide o kritérium zložitost' veci, ústavný súd konštatoval, že po skutkovej stránke je vec náročná na posúdenie odborných otázok - príčiny smrti. Znalecké dokazovanie je

	<p>zložité najmä pre odlišné posudky a vyjadrenia znalcov, ako aj odmietavý postoj znalcov k podaniu posudku. Po právnej stránke vec nie je náročná.</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníkov súdneho konania, ústavný súd konštatoval, že správanie sťažovateľov a ich právneho zástupcu nemožno hodnotiť ako také, ktoré by výraznou mierou ovplyvnilo priebeh preskúmaného konania.</p> <p>3. Pri hodnotení kritéria postupu súdu, ústavný súd konštatoval, že predmetná vec vedená okresným súdom nie je právoplatne ukončená ani po takmer štrnástich rokoch od podania žaloby a nachádza sa v štádiu prvostupňového konania a znaleckého dokazovania. Výraznejšie obdobia nečinnosti, resp. neefektívneho konania sa v posudzovanej veci vyskytli od 19. septembra 1996 do 19. mája 1998 (1 rok a 8 mesiacov), od 19. mája 1998 do 13. apríla 1999 (takmer 11 mesiacov), od 31. mája 2000 do 22. mája 2001 (takmer 1 rok), od 22. mája 2001 do 27. februára 2007 (6 rokov a 9 mesiacov), od 7. júna 2007 do 26. júna 2008 (približne 1 rok). Celkovo ústavný súd posúdil dĺžku konania na okresnom súde ako neprímerane dlhú a konštatoval, že okresný súd neposkytol sťažovateľom v predmetnom konaní rýchlu a účinnú ochranu ich práv podľa § 6 a § 100 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sťažovateľov porušené bolo, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľom priznal finančné zadost'učinenie každému v sume 3 000 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

spisová značka	III. ÚS 320/2010
sudca spravodajca	Ľubomír Dobřík
druh konania	čl. 127 konanie o sťažnostiach fyzických a právnických osôb
druh rozhodnutia a spôsob vybavenia	nález – vyhovené
dátum rozhodnutia	5. apríla 2011
dotknuté články ústavy, ústavných zákonov a medzinárodných zmlúv	čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
skutkový stav a základné fakty	Sťažovateľka, v procesnom postavení žalobkyne, vo svojej sťažnosti namietala porušenie jej vyššie uvedených práv postupom okresného súdu v konaní, predmetom ktorého je zaplatenie majetkovej a nemajetkovej ujmy.
ratio decidendi	<p>1. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, ústavný súd konštatoval, že vec vykazuje znaky náročnosti. Konanie je zložité vzhľadom na to, že žalovaný nárok je za obdobie od roku 1983, s ohľadom na časový odstup ide o vec náročnú na dokazovanie. Sťažovateľka niekoľkokrát menila návrh na začatie konania, čím došlo aj k zmene predmetu konania</p> <p>2. Pokiaľ ide o kritérium správania účastníka súdneho konania, ústavný súd konštatoval, že sťažovateľka svojim správaním prispela k predĺženiu celkovej doby súdneho konania.</p> <p>3. Pri hodnotení kritéria postupu súdu, ústavný súd zistil, že v tomto konaní došlo nekonaním okresného súdu k zbytočným prieťahom v súdnom konaní. Ústavný súd v postupe okresného súdu v konaní zistil obdobia nečinnosti v trvaní presahujúcim 8 rokov. Ústavný súd preto po zvážení všetkých okolností pri hodnotení postupu okresného súdu konštatoval, najmä s prihliadnutím na doterajšiu dobu konania a na skutočnosť, že konanie začalo ešte v roku 1994, že celková dĺžka konania takmer 16 rokov nemôže byť považovaná za zodpovedajúcu požiadavke konania bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote.</p> <p>Na základe uvedeného ústavný súd konštatoval, že postupom okresného súdu v konaní vyššie uvedené práva sťažovateľky porušené boli, okresnému súdu prikázal v konaní konať bez zbytočných prieťahov a sťažovateľke priznal finančné zadost'učinenie v sume 1 500 EUR.</p>
použité odkazy na relevantnú judikatúru ústavného súdu, EStP a iných súdov	

Spracovala : JUDr. Helena Kravcová

Upozornenie :

Prehľad vybraných rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „prehľad“) je neoficiálnym dokumentom, ktorý slúži výlučne na informovanie o rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“). Prehľad zostavuje Analytické oddelenie Odboru súdnych poradcov a súdnej agendy Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky z rozhodnutí ústavného súdu, písomne vyhotovených a odoslaných účastníkom konania v danom období. Prehľad nezaväzuje ústavný súd a nenahrádza jednotlivé rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých bol zostavený.